

TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ

Activity supported by the
Canada Fund for Local Initiatives
Activité réalisée avec l'appui du
Fonds canadien d'initiatives locales

Canada

PANDEMİ DÖNEMİNDE ÇALIŞMAYA BAŞLAYAN YENİ MEZUN HEMŞİRELERİN AKRAN DESTEĞİ İLE GÜÇLENDİRİLMESİ (YEMAKDES) PROJESİ BİLGİLENDİRME METNİ

COVID-19 salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de eğitimde aksamalara neden olmuş; hemşirelik eğitimi de bu süreçten olumsuz etkilenmiştir. Pandemi ile çoğu üniversitede yüz yüze dersler ve klinik uygulamalar yapılamamıştır. Bu dönemde hemşirelik okullarının çok azı, sahada uygulamalara devam edebilmiş ve ülke genelinde öğrencilerin büyük çoğunluğu kliniklerden uzak kalmıştır. Bu süreçte temel uygulamalı hemşirelik dersleri çoğunlukla uzaktan eğitimle sürdürülmüştür. Uzaktan eğitimlerin yüksek gerçeklik teknolojileri olan bilimsel temele dayalı model ya da tekniklerin kullanımıyla gerçekleştirilmediği, senaryo tartışma ve video izletmekle sınırlı kalan uygulamalarla yürütüldüğü gözlenmiştir.

Yapılan bir çalışmada uzaktan eğitim alan her on hemşirelik öğrencisinden sadece birinin kendini yeterli hissettiği; uzaktan eğitim sürecinde uygulamalı derslerin senaryo tartışmaları ve video izleme ile sınırlı olduğu belirtilmiştir. Bu koşullar altında mezun olan hemşireler işe başladıklarında hazırlıksız yakalanmışlar ve önemli zorluklar ile karşılaşmışlardır. Bu durum yeni mezun hemşirelerde kaygı, korku ve yetersizlik duygusu yaşamalarına neden olurken; hasta/personel güvenliğine yönelik ciddi bir tehdit oluşturmuştur. Bu bağlamda pandemi döneminde mezun olan hemşirelerin mezuniyet sonrası hem teorik hem pratik hem de mesleki profesyonellik, nitelikli iletişim, sağlık mevzuatı ve etik ilkeler açısından desteklenmesi önemlidir.

Kanada Büyük Elçiliği tarafından desteklenen ve Türk Hemşireler Derneği tarafından pandemi döneminde çalışmaya başlayan yeni mezun hemşireler ile yürütülen bu projede (Proje No:CFLI-2021-ANKARA-TR-0004) yapısal ve psikolojik güçlendirilmeye yönelik verilen eğitimin yeni mezun hemşirelerin güçlendirilmesine etkisi; ikincil olarak da bu eğitimi alan yeni mezun hemşirelerin, akran desteği verdikleri yeni mezun meslektaşlarının yapısal ve psikolojik güçlenmesine etkileri belirlenmiştir.

Proje iki aşamada yürütülmüştür. Birinci aşamada pandemi döneminde çalışmaya başlayan yeni mezun 40 hemşireye çevirim içi olarak, 5 modül şeklinde ve toplam 15 saatlik; hemşirelik mevzuatı, hemşirelerin hak ve sorumlulukları, iletişim, baş etme, çatışma yönetimi, atılgan davranış ve danışmanlık becerileri ile ilgili yeni mezun akran destek programı (YEMAKDES) uygulanmıştır. İkinci aşamada ise, eğitim almış yeni mezun hemşireler, kendileri gibi işe yeni başlamış hemşirelere iki hafta süreyle akran danışmanlığı vermiştir. Eğitime katılan hemşirelere eğitim öncesi ve sonrası, danışmanlık alan hemşirelere ise danışmanlık öncesi ve sonrası güçlendirme ve mesleki benlik ile ilgili ölçekler uygulanmıştır. Ayrıca akran eğitimi danışmanlığı alan 12 yeni mezun hemşire ile çevirim içi ortamda yeni mezun olarak deneyimleri, mesleğe yönelik güç algıları ve güçlendirme beklentileri konularında nitel görüşme yapılmıştır.

Proje sonunda yeni mezun hemşirelerin güçlendirilmeye yönelik gereksinimlerinin olduğu, özellikle pandemi sürecinde bu gereksinimin daha da arttığı; çalışma hayatında “yaşam stilinde köklü değişim, uzun çalışma saatleri, kaldıramayacağı iş yükü, hazır olmadığı sorumlulukların yüklenmesi, çok paydaşlı çalışma, iş tanımı dışında iş beklentisi, yetkin olmayan yönetici hemşireler, riskli çalışma ortamı” gibi zorluklar yaşadıklarını; verilen güçlendirme eğitiminden memnuniyet oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca proje katılan hemşireler, yeni mezun hemşirelerin güçlendirilmesi için “sürekli eğitim verilmesi”, “yeni mezunun motive edilmesi/cesaretlendirilmesi”, “mentörlük programının uygulanması”, “özgüven ve farkındalıklarını arttırmaya yönelik uygulamaların yürütülmesi” ve “yeterli ve nitelikli oryantasyon programları düzenlenmesi” gerektiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda nitelikli ve güvenli sağlık hizmeti sunumunu, hemşirelerin mesleğe ve kuruma bağlılığını artırmak için eğitimci, araştırmacı, karar verici, politika yapıcı ve yöneticilerin yeni mezun hemşirelerin güçlendirilmesine yönelik yatırım yapması, girişimlerde bulunması önerilmektedir.

Bilgilerinize saygılarımızla sunarız.

Proje Ekibi:

1. Prof. Dr. Sevilay şenol Çelik (Yürütücü)	4. Prof. Dr. Azize Karahan
2. Dr. Öğr. Üyesi. Azize Atlı Özbaş	5. Doç. Dr. Gülten Koç
3. Prof. Dr. Hülya Bulut	6. Uzman Hemşire Firuze Çevik Aydın

Proje Adı: Pandemi Döneminde Çalışmaya Başlayan Yeni Mezun Hemşirelerin Akran Desteği ile Güçlendirilmesi (YEMAKDES)

Destekleyen Kuruluş: Kanada Büyük Elçiliği

Proje No: CFLI-2021-ANKARA-TR-0004